

Ötletpályázat

A marcali Rákóczi utca közösségi célú megújítása a „Kopári sarok” és a Posta közötti területen

Jelen pályázat célja Marcali település városközpontja átalakításának bemutatása olyan módon, hogy az egy turisztikai szempontból vonzó, a XXI. század infrastrukturális, környezetvédelmi és szociális követelményeinek megfelelő, modern, a Balaton parti régióba tartozó városképet eredményezzen. A pályázati munka során kiemelt figyelmet fordítottunk arra, hogy az új városközpont kialakítása során megőrzésre kerüljenek a helyi védelem alatt álló épületek, a múlt értékei és a modern kor vívmányai megfelelő összhangot képezzenek. Bízunk benne, hogy a pályázatunkban szereplő ötletekkel – felvetésekkel – segíteni tudunk a város vezetőségének abban, hogy kisvárosunk központi területe modern külsőt öltjön.

I. A városközpont átalakítása közlekedési- infrastrukturális szempontból

A szóban forgó terület jelenleg Marcali központi egységének számít Polgármesteri Hivatallal, Járásbírósággal, Ügyészséggel, a Magyar Posta helyi kirendeltségével, fogorvosi rendelővel, illetve számos vendéglátóipari vállalkozás, kereskedelmi szálláshely és üzlet jól bejárattott és ismert helye. Ez a funkció a jövőben sem fog változni, erre tekintettel a gépjárművel való megközelíthetőséget csökkentett mértékben ugyan, de mindenképpen fenn kell tartani. Ebből a szempontból a szó szoros értelmében vett olyan „sétálóutca” nem alakítható ki, mint például a budapesti Váci utca, ez a megoldás túl nagy terhet helyezne a Kossuth utca, Sport utca és a Petőfi utca által határolt területre is, ahova a városközpontból kiszorult gépjármű forgalom áttérődné. A jelenlegi 2x2 sávós **Rákóczi utca gépjármű közlekedését indokolt 1x1 sávra szűkíteni olyan módon, hogy a gépjárműves közlekedés csak a belső sávokban lenne lehetséges**, a jelenlegi külső sávok pedig ezután parkoló, kerékpáros és gyalogos közlekedési helyszínül szolgálnának.

A tömegközlekedést tekintve átgondolást érdemel a **buszközlekedés megszüntetése** a városközpont területén. A távolsági buszok csupán egy megállóhelye található a Posta épületével szemben, ezek a járatok elsősorban a Balaton parti településeket (Balatonmárfiafürdő, Balatonszentgyörgy, Fonyód, Siófok) célozzák meg. Tekintettel arra, hogy egy csendes, nyugodt, a gyalogos és kerékpáros forgalmat előnyben részesítő terület kialakítása a cél, az említett járatok útvonala a Sport utca – Kossuth (Petőfi) utca területre kerülne át, megszüntetve a jelenlegi buszmegállót. Az utasok számára megmaradna a Széchenyi utca 5-7.szám előtti és a Kossuth utca elején található megállóhely, ugyanakkor az észak felé közlekedő járatok felszállási lehetőségének biztosítására **a Kossuth utcában szükséges lenne egy új megállóhely létesítése**. Ez a megoldás tehermentesítené a belvárost a tömegközlekedés zaja és környezetszennyezése alól, a megszüntetni tervezett buszmegállót használó utasok számára pedig pár száz méternyi gyaloglást jelentene csupán.

Bár a személyforgalom és az áruszállítás megmaradna a területen, mindenképpen indokolt **sebességkorlátozás bevezetése**. Jelen pályázat írói –a későbbiekben kifejtett módon – a megmaradó gépjárműsávban egyes helyeken **fekvőrendőröket** helyeznének el, fizikailag is csökkentve a „száguldozás” lehetőségét. Ezt a célt segítené elő egy **30 km/h-s sebességkorlátozás bevezetése** is mindkettő irányú sávban táblával megjelölve.

Városközponti területről lévén szó mindenképpen érdemes a **parkolás** kérdését alaposan átgondolni. Jelenleg mindkettő oldalon lehetséges a parkolás, a nyugati oldalon ferde sávok kerültek kialakításra, míg a keleti részen az úttal párhuzamosan történik a gépjárművek elhelyezése.

A parkolóhelyek számának igazodnia kell az adott helyen működő szolgáltató intézmények, illetve kereskedelmi egységek forgalmához, több helyet kell biztosítani a nagy ügyfélforgalmú közintézményeknek (Polgármesteri Hivatal, Járásbíróság, Ügyészség, Takarékszövetkezet), az OTP Banknak, kevesebb hely elegendő a kisebb üzleteknek.

Azt is mindenképpen figyelembe kell venni, hogy a Posta közben már van egy parkoló, ami kapacitását tekintve eddig is kiszolgálta a Posta ügyfeleit, a volt „Nagy ABC” helyén működő Kínai üzlet és a Künzelsau téri üzletek vásárlói, illetve a Hungária Házban működő szolgáltatók pedig eddig is a Városi Könyvtár, illetve a Hungária Ház mögötti parkolót használták, amelyet nem érint a városközpont felújítása.

A parkolásávk jellegét illetően az **OTP Bank, a Fogorvosi Rendelő és a Járásbíróság** előtt érdemes a jelenlegi kialakítást megtartani vagyis **45 fokban történne a parkolás**, ezt kellene kialakítani a Polgármesteri Hivatal előtt is. A **kisebb üzletek** és esetleg a Posta előtt **az úttal párhuzamosan** kialakított helyek lennének, amelyek a kisebb ügyfélforgalomnak megfelelően elegendőek lennének azok számára.

A terület közlekedésének újratervezése során nem szabad elfeledkezni arról sem, hogy a városközpont területe **egyúttal lakóövezet**, számos család lakóhelye is. A **Rákóczi u. 6-10. szám alatti társasház lakói** vagy a Kulturális központ vagy pedig a Rákóczi u. felől közelítik meg az otthonukat, gépkocsival történő behajtás az érintett belvárosi részen csak a Fogorvosi Rendelő melletti átjárón keresztül lehetséges. Ez utóbbi lehetőséget továbbra is biztosítani kell az ott lakók részére. Ez a probléma a keleti oldalon nem merül fel, tekintettel arra, hogy az ottani társasházak a belső udvaron saját parkolóval rendelkeznek. A fentihez hasonló a helyzet a Múzeum közben lévő **Kék Hold és a Canada Hotel** esetében, **ezek megközelíthetőségét szintén biztosítani szükséges.**

Számos településen elfogadott a belvárosi területeken a fizető parkolás bevezetése, ez jellemző a környező településeken is (Keszthely, Hévíz, Siófok stb.). Bár csökkentené a belvárosi forgalmat és a település számára is plusz bevételt eredményezne, így előnyökkel is járna, ennek ellenére mégis **indokolt a jelenlegi ingyenes parkolás rendszerének megtartása.**

Az új „sétálóutcában” szükséges lenne egy olyan tér kialakítása, amely a központon belül is „központ”, **főtér** jellegűt töltene be, találkozási színhely lenne, rendezvények helyszínéül szolgálna, illetve Marcali jelképét is betölthetné. Ezt jelenleg a Künzelsau tér hivatott szolgálni, ezen nem szükséges változtatni, csak a területet egy kicsit át kellene alakítani olyan módon, hogy a Drogerie Markt (DM) és a Bíróság közötti útszakaszon egy **kisebb körforgalom** létesülne, amelynek közepén egy szobor vagy más műalkotás kerülne elhelyezésre, az úttest vonalából kiemelkedve. A **körforgalom egyik ága a Múzeum közbe csatlakozna bele**, innen dél és észak felé is ki lehetne hajtani. A körforgalom **lehetővé tenné a dél felől érkezők megfordulását a városközpontban**, illetve a behajtást a Múzeum Közbe. a megfordulási lehetőség biztosítása azért is kiemelkedően fontos, mert a gépjármű forgalom számára megmaradó 2 belső sáv között megmaradna a záróvonal. Záróvonal hiányában a szemközti sávba történő bekanyarodás nagy forgalmi torlódásokat okozna, hiszen elsőbbséget kellene adni az összes, egyenesen a túloldalon közlekedő járműnek.

A városközpont másik hangsúlyos része az **OTP Bank előtt helyezkedne el, szökőkúttal, körülötte padokkal, zöld környezettel.**

Gyalogátkelőhelyek kérdése : A belvárosi részen a két oldal közötti átjárást most a Kopári saroknál és a Posta előtt található kettő gyalogátkelőhely biztosítja. Véleményünk szerint érdemes fenntartani ezt az állapotot, mivel mind a Posta, mind a belvárosi üzletek gyalogos forgalma jelentős. Sajnos

jelenleg is sokan elkerülik e két „legális” átkelési lehetőséget, az autók között átfutva a túloldalra, nem érdemes még nagyobb balesetveszélyt okozni azzal, hogy megszüntetünk gyalogátkelőhelyeket.

Mivel igény a fentiek miatt lenne rá, a belváros középső területén **szükség lenne 2 új gyalogátkelőhely létesítésére**, ez a Polgármesteri Hivatal és a Járásbíróság előtt helyezkedne el, biztosítva a túloldalra történő biztonságos áttutást.

Kerékpáros közlekedés : Jelenleg a kerékpáros közlekedési lehetőségei a városközpontban eléggé mostohák, sem önálló kerékpárút, sem kerékpársáv nem található, így jobb híján az úttesten – illetve a járdán – zajlik a kerékpáros forgalom. Ezen mindenképpen változtatni kellene, viszont a parkolók és a zöldterület kialakítása nagy helyet foglal el, egyedül a jelenlegi 2,5 méter széles járdából lehetne egy osztott gyalogos – kerékpárutat kialakítani, ezt viszont a jelenlegi szabvány előírt kötelező szélesség nem teszi lehetővé. Figyelemmel kell lenni arra is, hogy gyalogos szempontból ez a város legforgalmasabb része, nem lenne tanácsos az amúgy is tömött járdát kerékpárúttal terhelni. A 30 km/h-s sebesség korlátozás és a jelenlegi 4 sávós rendszer 2 sávra szűkítése ugyanakkor könnyebbé teszi a kerékpáros közlekedést is. Mindenképpen növelni kell ugyanakkor a kerékpár lezárók mennyiségét.

Gyalogos közlekedés : A városközpont megújítása – egy „sétálóutca” kialakítása – a nevéből adódóan elsősorban a gyalogosok – ügyeket intéző vagy csupán nézgelődő emberek - kényelmét kell hogy szolgálja. Az új főtér tervezése során is alapvető szempont, hogy a főtér a gyalogos útvonalak kereszteződésében kerüljön kialakításra. Ez a gyakorlatban a Park utcai és a Múzeum közben található gyalogos útvonalak egy központba történő irányítását jelenti. Ezt egészítené ki a városközpont keleti és a nyugati térköves részének kiépítése a jelenlegi járdák helyén, összecsatlakoztatva a Künzelsau térrel, egyúttal az Európa Park jelenlegi gyalogos útvonalaival szerves egységet alkotva.

II. A növényzet kialakítása és a használati tárgyak elhelyezése az új városközpontban

Jelenleg a belvárosi rész telepített növényzetét egyrészt egyes helyekre a tavaszi – nyári időszakban kiültetett virágágyások alkotják, virágtartókban vagy a szabad földben elhelyezve, másrészt a keleti oldalon található egy régi telepítésű fasor. Ez elég kevés ahhoz, hogy Marcali új központja vonzó, szép környezetű legyen, így elengedhetetlen **újabb fák és virágok telepítése**.

A tervezés során mindenképpen a viszonylag **kis vagy közepes méretű fafajta**kat kell előnyben részesíteni, nagy méretű fák nem illenek a belvárosi környezetbe, emellett fontos az is, hogy a fák ellenálló típusúak legyenek, bírják a belvárosi szennyezettebb levegőt.

Jelen pályázat benyújtói **a belváros több területén fasort** létesítenének. A fák talajjal érintkező része **öntöttvas faveremráccsal** lenne körülvéve, egyes helyeken ülőalkalmatossággal kombinálva. Új fákat lehetne létesíteni a belváros egyes területein egyesével is, kombinálva a különböző virágágyásokkal.

A virágtelepítés során eddig is beváltak a különböző színű **árvácskák**, ezek mellett érdemes **rózsaféléket, tulipánt, begóniát, illetve petúniát** is telepíteni, a virágos területek tervezése során figyelembe kell venni egy-egy virágfajta virágzási idejét.

A virágok elhelyezése minél változatosabbnak kell lennie, vegyesen kell alkalmazni a talajban létesített virágos „szigeteket”, különböző formájú virágosládákat stb.

Jelenleg a városközpont nyugati oldalán jelentős, kb. 15 cm-es **szintkülönbség** van az épületek és a parkoló – és utcaszint között. Ez áthidalandó a növényzet (virágok) telepítése történhet olyan

technológiával is, hogy a **virágos részek a szintkülönbségek találkozásánál kerülnének elhelyezésre, lejtős módon.**

A legtöbb sétálóutcával rendelkező város rendelkezik a városközpontban egy (esetleg több) szökőkúttal. Marcaliban is található több darab, viszont a szó szoros értelmében vett városközpontban csak a Künzelsau téren működik egy szökőkút. Bár ez sincs rossz helyen, mégis szükséges volna a központibb részen **egy új, közepes méretű szökőkút létesítése.** Ez az OTP Bank előtti területen kerülné elhelyezésre, megtörve a parkoló terület egyhangúságát.

A pihenést, szemlélődést biztosító **padok** az új szökőkút melletti területen, valamint a forgalomtól elzárt, gyalogos részen helyezkednének el, az utcával párhuzamos módon.

A modern kor szükségessé teszi az **internethez való könnyű és gyors hozzáférés** lehetőségének biztosítását. Számos helyen működik az országban közterületeken ingyenes internetezési lehetőség (**free Wi-Fi**). Ha technológiailag megoldható, jó lenne az új városközpontban is egy ilyen hozzáférés biztosítása.

Elektromos töltők elhelyezése: A fejlődő autógyártás előbb – utóbb megteremti a szükségletet az elektromos töltőállomások használatára. Jelenleg ez a benzin- dízel üzemű gépjárművek túlsúlya, illetve az elektromos üzemű gépjárművek borsos ára miatt valószínűleg nem fog nagy igénybevételt generálni., azonban hosszabb távon minden bizonnyal változni fog. 10-15 év múlva el fognak terjedni az ilyen típusú járművek és mivel – ellentétben egy normál tankolással - a töltési idő akár több óra is lehet, ezért **a 2 db. töltő berendezést két külön helyen célszerű elhelyezni** azért, hogy a hosszas sorbanállás megelőzhető legyen. Tervünk szerint **az egyik töltő berendezés a fogorvosi rendelők, a másik pedig a Polgármesteri Hivatal előtt** kerülné elhelyezésre.

III. Technikai kivitelezés

A létesítendő új városközpont építőeleme alapvetően a **térkő burkolat** lenne, ez kerülné lerakásra a jelenlegi járdákra, illetve a jelenlegi és létesítendő parkolóhelyekre, illetve egyes térkőfajták képezhetnék a földterületre létesítendő virágágyások szegélyét is.

A gépjármű forgalom számára megmaradó 2 sáv is térkő borítással lenne ellátva, egyes részein fekvőrendőrök kerülnének elhelyezésre, fizikailag is csökkentve a járművek haladási sebességét. A két forgalmi sávot **záróvonal választaná el**, megfordulási lehetőség a Múzeum köz bejáratánál létesítendő körforgalomban lenne.

Az egyes funkciójú területeknek **más-más színű térkő burkolatuk** lenne : **az úttest színe a szürke, a parkolóké a piros, a járdák pedig sárga (homokszínű) térkő** fedéssel rendelkeznének. Ez a módszer optikailag is kiemelné az egyes területeket, segítve a könnyebb eligazodást és csökkentve a balesetek lehetőségét. Az egyes parkolóhelyek vonallal kerülnének egymástól elválasztásra, kiépítésük során a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően kellő számú, csak a mozgáskorlátozottak számára használható hely lenne.

Ahhoz, hogy a nagy térköves terület nem keltsen túlságosan egyhangú képet, számos helyen meg kell szakítani virágágyásokkal, fákkal és egyéb zöldterületekkel.

Az új belvárost az északi és a déli határain (a Kopári sarok kereszteződése és a Posta épülete) **fizikai akadályokkal** is szükséges ellátni abból a célból, hogy gépjárművel még véletlenül se lehessen azokra a területekre behajtani, amely nem az autós közlekedést szolgálja. Ebből a célból **betonból készített virágtartók** kerülnének elhelyezésre kelet-nyugati irányban, alternatív megoldásként szóba jöhet egy **oszlopsorban elhelyezett láncos akadály** is.

A **közvilágítás** jelenleg idejétmúlt, nem túl szép utcai kandeláberekkel van megoldva. Ha megújul a városközpont, mindenképpen érdemes lenne ezeket lecserélni szebb formájú világító eszközökre, ha a technológia megengedi, akár napenergiára való áttérési lehetőséggel. A jelenlegi kandeláberek megtartásával nagyon nagy kontraszt lenne a közvilágítást biztosító eszközök és a megújult városkép között.

IV. Összegzés

A városközpont jelenleg tervezett átalakításához hasonló volumenű munka még soha nem valósult meg Marcaliban. Ezen oknál fogva a tervezés nagyon nagy átgondolást, felkészülést igényel, hiszen az elkészült városkép a következő évtizedekre (évszázadra) meghatározza a város lakosságának mindennapi életét, illetve az átutazó forgalomnak, valamint a turistáknak a településről alkotott véleményét. Reméljük, hogy a fenti ötleteinkkel valamelyest hozzájárultunk e nagy munka megtervezéséhez és kivitelezéséhez.

Marcali, 2018. február 4.

Tisztelettel :

Mellékletek :

- **3** példány rajz formájú tervdokumentáció (jelenlegi és tervezett állapot)
- látványtervek

M=1:200

①

↑ É

MAGYAR
POSTA

KÍNAI ÜZLET

M7
TAKAREKSZÖVETKEZET

KUNZELJAU
TEA

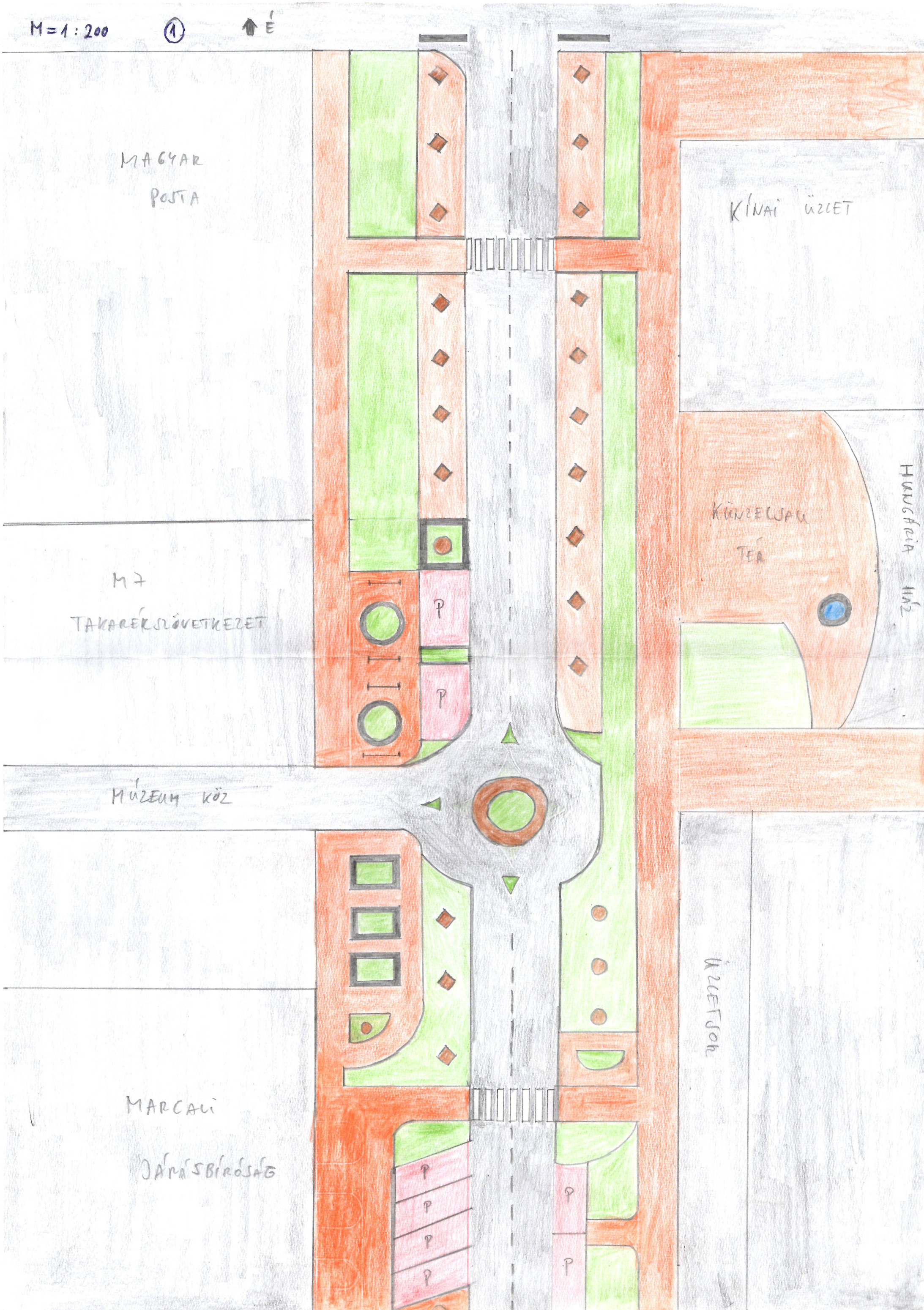
HUNGARICA
HÁZ

MÚZEUM KÖZ

ÜZLETJOSH

MARCAI

JÁNOSBÍRÓSÁG

M=1:200

②

MARCAI

JÁRN BÍRÓSÁG

ÜGYÉLSÉG

ÜZLETJÖR

FÖGÖRÜSÖK
RENDELŐK

ATJÁRÓ

OTP BANK

ATJÁRÓ

NAPSUGÁR GYÓGYSZERSTÁR

MESTER
CUKRÁSLDA

MESTER CUKRÁSLDA

ÜZLETJÖR

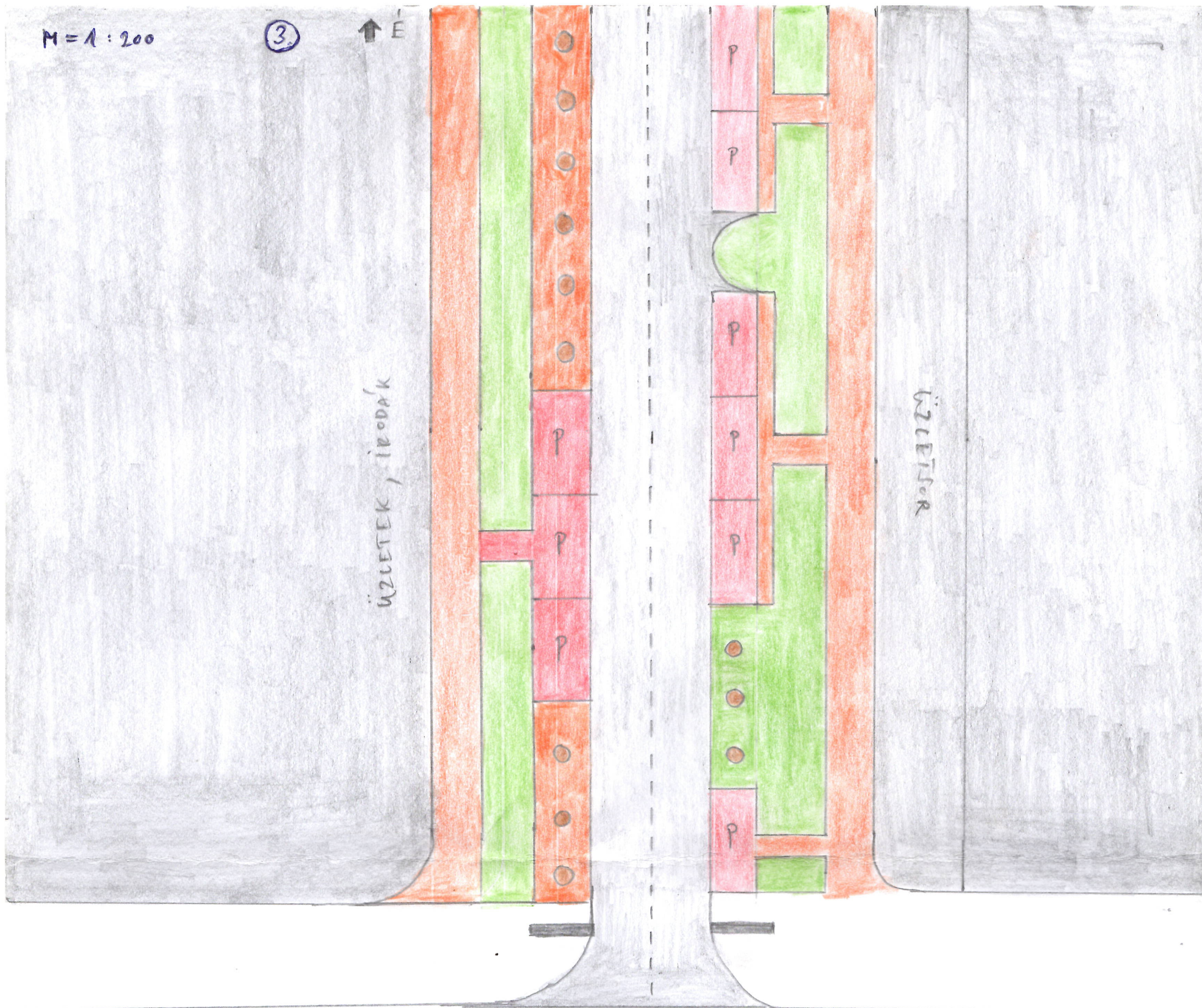
POCÁRMENTERI HÍVÓTAL

ÜZLETJÖR

M=1:200

③

↑ E

JELMAGYARÁLAT:

- SÁRGA SZÍN = SÁRGA SZÍNŰ TÉRKŐ
- PIROS SZÍN = PIROS SZÍNŰ TÉRKŐ (PARKOLÓHELY)
- ZÖLD SZÍN = ZÖLD SZÍNŰ TÉRKŐ
(UTCAI FORDACOMPAK)
- ZÖLD SZÍN = NÖVÉNYLET (BOKOR, FÁ, STR.)
- BARNA SZÍNŰ NÉGYSZÖG, KÖR = FA
- BARNA SZÍN : VIRÁGCÁCS
- — = PAD, ÜLŐHELY
- ● = SZÖRÖKKŐ
- * = ELEKTROMOS TÖLTŐHELY
- @ = FREE WI-FI